

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: Kž-71/04

Brčko, 13.09.2004. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija: Dragane Tešić, kao predsjednika vijeća, Zijada Kadrića i Damjana Kaurinovića – predsjednika suda, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Tanje Šakić, kao zapisničara, u krivičnom predmetu optuženih R. I., M. K. i M. M., svi iz B., zbog krivičnog djela zloupotrebe ovlaštenja u privredi iz člana 252 stav 1 tačka 6 u vezi sa članom 23 Krivičnog zakonika Republike Srpske, i dr. krivičnih djela, odlučujući po žalbama: branioca optuženog R. I., advokata T. G. iz B., branioca optuženog M. K., advokata M. G. iz B., žalbi optužene M. M. i njenog branioca, advokata O. M. iz B., izjavljenim protiv presude Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj Kp-149/03 od 13.02.2004. godine, na javnoj sjednici vijeća održanoj u prisustvu Šefa zamjenika javnog tužioca Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, Slave Lakić, optuženog R. I. i njegovog branioca – advokata T. G., optuženog M. K. i njegovog branioca – advokata M. G., optužene M. M. i njenog branioca - advokata O. M., donio je 13.09.2004. godine i javno objavio

P R E S U D U

Djelimičnim uvažavanjem žalbi: branioca optuženog R. I. – advokata T. G., branioca optuženog M. K. – advokata M. G., te optužene M. M. i njenog branioca – advokata O. M., preinačava se u odluci o krivično-pravnoj sankciji presuda Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj Kp-149/03 od 13.02.2004. godine, tako da se optuženim za krivično djelo – zloupotreba ovlaštenja u privredi iz člana 252 stav 1 tačka 6 a u vezi sa članom 23 Krivičnog zakonika Republike Srpske, opisano pod tačkama 1a) i 1b) izreke prvostepene presude, za koje su oglašeni krivim, uz primjenu pomenutog zakonskog propisa, te članova 39 tačka 2 i 40 stav 1 tačka 4 Krivičnog zakonika Republike Srpske, utvrđuju kazne zatvora, i to: optuženom R. I., u trajanju od 3 (tri) mjeseca, optuženom M. K. u trajanju od 2 (dva) mjeseca i optuženoj M. M., u trajanju od 2 (dva) mjeseca, dok im se za krivično djelo – nesavjesno privredno poslovanje iz člana 253 stav 1 a u vezi sa članom 23 Krivičnog zakonika Republike Srpske, opisano pod tačkom 2. izreke prvostepene presude za koje su oglašeni krivim, uz primjenu pomenutog zakonskog propisa, utvrđuju novčane kazne, i to: optuženom R. I., u iznosu od 3.000,00 (tri hiljade konvertibilnih maraka) KM, optuženom M. K., u iznosu od 2.000,00 (dvije hiljade konvertibilnih maraka) KM i optuženoj M. M., u iznosu od 2.000,00 (dvije hiljade konvertibilnih maraka) KM, dok se optuženom R. I. za krivično djelo – obmanjivanje kupaca iz člana 272 stav 1 Krivičnog zakonika Republike Srpske, opisano pod tačkom 3. izreke prvostepene presude za koje je oglašen krivim, uz primjenu navedenog zakonskog propisa utvrđuje novčana kazna u iznosu od 3.000,00 (tri hiljade konvertibilnih maraka) KM, pa se optuženi R. I., M. K. i M. M., za navedena krivična djela, uz primjenu članova 38 i 43 Krivičnog zakonika Republike Srpske,

OSUĐUJU

Optuženi R. I., na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) mjeseca i jedinstvenu novčanu kaznu od 6.000,00 (šest hiljada konvertibilnih maraka) KM;

Optuženi M. K., na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dva) mjeseca i novčanu kaznu od 2.000,00 (dvije hiljade konvertibilnih maraka) KM;

Optužena M. M., na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dva) mjeseca i novčanu kaznu od 2.000,00 (dvije hiljade konvertibilnih maraka) KM,

koje novčane kazne su optuženi dužni platiti u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, a pod prijetnjom prinudne naplate, a ukoliko se navedene novčane kazne ne bi mogle naplatiti ni prinudnim putem iste bi bile zamijenjene kaznom zatvora, računajući pri tome svakih započelih 50,00 KM novčane kazne za jedan dan zatvora.

U odluci o troškovima krivičnog postupka prvostepena presuda ostaje neizmijenjena.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Osnovni sud) broj Kp-149/03 od 13.02.2004. godine oglaseni su krivim R. I., M. K. i M. M. da su radnjama поближе opisanim pod tačkom 1a) i 1b) izreke navedene presude počinili krivično djelo - zloupotreba ovlaštenja u privredi iz člana 252 stav 1 tačka 6 a u vezi sa članom 23 Krivičnog zakonika Republike Srpske (u daljem tekstu: Krivični zakonik RS), za koje krivično djelo su im utvrđene zatvorske kazne, i to: R. I., u trajanju od 6 mjeseci, M. K., u trajanju od 4 mjeseca i M. M., u trajanju od 4 mjeseca, te da su radnjama opisanim pod tačkom 2. izreke navedene presude počinili krivično djelo – nesavjesno privredno poslovanje iz člana 253 stav 1 a u vezi sa članom 23 Krivičnog zakonika RS, za koje krivično djelo su im utvrđene kazne zatvora i to: R. I., u trajanju od 2 mjeseca, M. K., u trajanju od 2 mjeseca i M. M., u trajanju od 2 mjeseca, te optuženi R. I. da je radnjama opisanim pod tačkom 3. izreke navedene presude počinio krivično djelo – obmanjivanje kupaca iz člana 272 stav 1 Krivičnog zakonika RS, za koje krivično djelo mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od 2 mjeseca, pa su optuženi uz primjenu članova 31, 36, 38 i 43 Krivičnog zakonika RS, za navedena krivična djela, osuđeni na jedinstvene kazne zatvora, i to: R. I., u trajanju od 9 (devet) mjeseci, M. K. u trajanju od 5 (pet) mjeseci i M. M., u trajanju od 5 (pet) mjeseci.

Na osnovu člana 188 stav 1 Zakona o krivičnom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP-a BD BiH) obavezani su optuženi da plate paušal za rad suda i to, svako od njih u iznosu od po 100,00 KM, te da solidarno plate troškove krivičnog postupka u iznosu od 3.247,00 KM, u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude, a pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Protiv navedene presude žalbe su u zakonskom roku izjavili: branilac optuženog R. I., advokat T. G., zbog bitnih povreda krivičnog postupka, pogrešno i

nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog odluke o kazni; branilac optuženog M. K., advokat M. G. i branilac optužene M. M., advokat O. M., koji presudu pobijaju po istim zakonskim osnovama kao i advokat T. G., s tim što presudu pobijaju i još zbog povrede krivičnog zakona, i optužena M. M. koja ne navodi zakonske osnove za pobijanje prvostepene presude, ali se iz sadržaja žalbe zaključuje da presudu pobija zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

Advokat T. G. u žalbi predlaže da Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Apelacioni sud BD BiH) njegovu žalbu uvaži, pobijanu presudu preinači, te njegovog branjenika R. I. oslobodi krivične odgovornosti za krivična djela za koja se optužuje ili da istom izrekne blažu kaznu, ili da pobijanu presudu ukine i održi pretres u ovoj krivično-pravnoj stvari.

Advokat M. G. u žalbi predlaže da Apelacioni sud BD BiH njegovu žalbu uvaži, pobijanu presudu ukine i održi glavni pretres ili da pobijanu presudu preinači tako da njegovom branjeniku M. K. izrekne uslovnu kaznu.

Advokat O. M. u žalbi predlaže da Apelacioni sud BD BiH njegovu žalbu uvaži, pobijanu presudu ukine i održi glavni pretres te donese presudu kojom će njegovu branjenicu – optuženu M. M. osloboditi od optužbe.

Optužena M. M. u žalbi predlaže da Apelacioni sud BD BiH njenu žalbu uvaži te ukine pobijanu presudu pa da je nakon toga oslobodi od optužbe.

Branilac optuženog R. I., advokat T. G. (u daljem tekstu: branilac G.) u obrazloženju žalbe navodi da je prvostepeni sud počinio bitne povrede odredaba krivičnog postupka (ne navodi koje odredbe i kog procesnog zakona su povrijeđene) jer presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama koje su relevantne za odluku o postojanju krivičnih djela i krivične odgovornosti njegovog branjenika. Sud ne navodi koje činjenice su utvrđene provedenim dokazima.

Pozivanje suda na član 106 stav 5 Krivičnog zakonika RS, u smislu objašnjenja da je njegov branjenik imao svojstvo odgovornog lica, čini presudu nejasnom.

Prigovarajući u žalbi da je u pobijanoj presudi prvostepeni sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje, branilac G. ističe da je pogrešno utvrđeno činjenično stanje posljedica pogrešne ocjene izvedenih dokaza, odnosno pogrešno izvedenih zaključaka suda o odlučnim činjenicama.

Pogrešan je zaključak suda da je njegov branjenik – optuženi R. I. počinio krivično djelo opisano pod tačkom 1. optužnice, odnosno izreke presude. Iz svih provedenih dokaza proizilazi da njegov branjenik nije grubo prekršio pravila poslovanja u odnosu na raspolaganje, korištenje i upravljanje imovinom koja pripada ODP P., odnosno preduzeću u kom je radio. Sva imovina koja je bila predmet raspodjele između ODP P. i PP B. M., u cjelosti je pripadala PP B. M.

Radnje za koje je pod tačkom 1. izreke pobijane presude oglašen krivim njegov branjenik su dekriminisane Krivičnim zakonom BD BiH („Službeni glasnik Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 10/03 od 24.06.2003. godine). Sud je u

smislu odredbi člana 5 stav 2 KZ BD BiH bio dužan primjeniti zakon koji je povoljniji za njegovog branjenika, a to je u konkretnom slučaju KZ BD BiH u kome radnje opisane pod tačkom 1. izreke pobijane presude nemaju obilježja krivičnog djela.

U pogledu krivičnog djela opisanog pod tačkom 2. izreke pobijane presude branilac G. navodi da je pogrešno utvrđenje prvostepenog suda da je preduzeću ODP P. iz B. nanesena materijalna šteta. Sud je pogriješio u zaključku, jer je posmatrao proizvodnju alkohola samo u 1999. godini, a ne i u 2001. godini. Kada se uzme ukupna količina proizvedenog alkohola tokom 1999. godine i 2001. godine, proizilazi da nema nikakve štete za preduzeće ODP P. Tokom 2001. godine je pri proizvodnji alkohola prerađena ona melasa koja je ostala na zalihama nakon prekida proizvodnje početkom 1999. godine. Poslije pomenutog prekida proizvodnje nije nabavljana nova količina melase, nego su u 2001. godini trošene postojeće zalihe melase. Navedenu važnu činjenicu sud je pogrešno utvrdio.

Sud se poziva na nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke B. D., koji je obuhvatio samo proizvodnju alkohola u 1999. godini, kada se pojavio manjak, dok nije obuhvatio i proizvodnju u 2001. godini. Da je to vještak učinio ispostavilo bi se da nema štete za preduzeće ODP P.

Sud se poziva na vještačenje obavljeno po vještaku tehnološke struke D. Š., koje se bazira na tehničko-tehnološkim pretpostavkama i koje je uopšteno i tendenciozno, jer navedeni vještak, iako je raspolagao potrebnim podacima, nije nalazom obuhvatio proizvodnju alkohola u 2001. godini.

Čak i da je činjenično utvrđenje suda tačno, u konkretnom slučaju nema nikakve odgovornosti njegovog branjenika R. I., kao direktora. Sam tehnološki proces i izvještaj o proizvodnji su pitanja koja su u nadležnosti drugih stručnih lica, a ne direktora.

Krivično djelo opisano pod tačkom 3. izreke pobijane presude se po ocjeni branioca G. bazira na totalno pogrešnom utvrđenom činjeničnom stanju od strane suda. Smatra, da nije tačno utvrđenje suda da je ODP P. bilo odgovorno za kvalitet proizvoda, odnosno da kvalitet odgovara standardima propisanim po JUS-u.

Svi saslušani svjedoci, radnici P. su izjavili da je P. vršio uslužno punjenje, te da nije imao nikakvih obaveza u pogledu kvaliteta i kontrole proizvedenog pića. Stoga postavlja pitanje, u čemu sud nalazi odgovornost optuženog R. I. u odnosu na radnje opisane pod tačkom 3. izreke pobijane presude.

Pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje je imalo za posljedicu pogrešnu primjenu materijalnog prava koja je donošenjem pobijane presude učinjena na štetu njegovog branjenika R. I.

Prigovarajući u žalbi da je sud u pobijanoj presudi prestorogo odmjerio kaznu njegovom branjeniku R. I., branilac G. ističe da prilikom izricanja krivične sankcije njegovom branjeniku za učinjena krivična djela, sud na strani istog nije pravilno vrednovao utvrđene olakšavajuće okolnosti, odnosno istima nije dao potreban značaj.

Branilac optuženog M. K., advokat M. G. (u daljem tekstu: branilac G.1) u obrazloženju žalbe navodi da izreka pobijane presude i njeno obrazloženje nisu zasnovani na pravno održivim činjenicama. Nijedan dokaz u spisu ne potvrđuje da je njegov branjenik – optuženi M. K., zaključio bilo kakve ugovore sa PP B. M., ili organizovao preradu melase.

Sud uopšteno obrazlaže da je i njegov branjenik, na osnovu člana 126 stav 5 Krivičnog zakonika RS, imao svojstvo odgovornog lica, ali ne obrazlaže u kom djelokrugu rada.

Njegov branjenik je u okviru svog djelokruga rada i ovlaštenja uredno evidentirao sve količine melase koje su u ODP P. uvezene iz SR Jugoslavije za potrebe PP B. M., te nakon prerade, uredno je evidentirao prerađene količine melase i dobijene količine alkohola, a na osnovu izvještaja šefa proizvodnje.

Sud prihvata kao utvrđeno da je „u knjigama prikazana manja vrijednost proizvodnje nego što je u stvarnosti proizvedeno“, iako u računovodstvu PP P. nigdje ne postoje dokumenti u kojima je to navedeno, nego postoje dokumenti u kojima je evidentirana onakva proizvodnja kakvu je popisna komisija dostavila računovodstvu.

U pobijanoj presudi se šturo navodi da je ista zasnovana na nalazu i mišljenju vještaka D. Š. i B. D., kojima je sud poklonio vjeru, dok sud odbacuje nalaz i mišljenje vještaka odbrane A. R. zbog toga što su suprotni nalazu i mišljenju vještaka D. Š., iako se radi o vještacima iz različitih oblasti vještačenja.

Sud ne uočava propuste u nalazu i mišljenju vještaka D. Š., koja je radi utvrđivanja pravog stanja stvari trebala vještačenjem obuhvatiti proizvodnju alkohola iz melase, ne samo u 1999. godini, nego i u 2001. godini. Također je sud zanemario dio iskaza vještaka B. D., koji je decidno naveo da bi njegov nalaz i mišljenje bili drugačiji da je vještačena i 2001. godina, u kojoj je nesporno vršena prerada melase iz količine koja je uvezena na osnovu ugovora 1998. godine.

Prigovarajući na vrstu i visinu krivične sankcije koju je prvostepeni sud izrekao njegovom branjeniku M. K. za učinjena krivična djela, branilac G.1 navodi, da na strani njegovog branjenika nesumnjivo postoje osobito olakšavajuće okolnosti koje je pomenuti sud trebao uzeti u obzir pri odabiru vrste i visine krivične sankcije.

Ako se imaju u vidu činjenice da je optuženi M. K. starosti 67 godina, da je završio svoj radni vijek jer se nalazi u penziji, da je slabog zdravstvenog stanja pošto je srčani bolesnik (kao dokaz navedene bolesti branilac je priložio fotokopiju ljekarskih nalaza), kao i činjenice da je porodična osoba i da do sada nije osuđivan, zatvorskom kaznom se po ocjeni branioca neće u konkretnom slučaju postići svrha kažnjavanja, pa je njegov prijedlog da se optuženom izrekne uslovna osuda.

Branilac optužene M. M., advokat O. M. (u daljem tekstu: branilac M.) obrazlažući žalbeni prigovor da je prvostepeni sud počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, navodi da je optužena M. M. u kritično vrijeme obavljala poslove magacinera, koji su prema postojećoj materijalnoj dokumentaciji organizovani u okviru komercijalno-finansijske službe, kojom je rukovodio optuženi M. K.

Poslovi magacinera su prosti – jednostavni poslovi, te lice koje obavlja te poslove nema nikakvih ovlaštenja u pogledu upravljanja i raspolaganja imovinom, tako da shodno tome, tih ovlaštenja nije imala ni optužena M. M. Poslovi magacinera podrazumjevaju da to lice može izdavati sirovine i gotove proizvode na osnovu naloga i drugih pismena izdatih od strane nadređenih, odgovornih lica. U tom slučaju magaciner izda robu te evidentira novo stanje, a izvještaj o izdatoj robi i novom stanju dostavlja knjigovodstvu, odnosno odgovornoj osobi. Magaciner ne može nikome izdati bez naloga, ni najmanji dio imovine za koju je zadužen, pa to nije činila ni optužena M. M.

Optužena M. M. nije bila odgovorno lice, a obim poslova i zadataka koje je obavljala, a to su poslovi magacinera, ni u kom slučaju nisu obuhvaćeni definicijom poslova „odgovornog lica“ datog u članu 126 stav 5 Krivičnog zakonika RS.

Prvostepeni sud je u presudi utvrdio da je otpušena M. M. imala svojstvo odgovornog lica ali u obrazloženju presude nije dao razloge koji bi opravdavali takav stav suda. Time je navedeni sud počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297 stav 1 tačka k) ZKP-a BD BiH. Bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz istog člana, stava i tačke ZKP-a BD BiH, navedeni sud je počinio i zbog toga što nije naveo razloge zbog čega nije poklonio vjeru rješenju Finansijske policije od 11.11.1999. godine i zapisniku o izvršenoj kontrolni Finansijske policije B. od 16.02.2000. godine. Po ocjeni branioca M., nije dovoljan razlog koji sud navodi, da im nije poklonio vjeru jer su u suprotnosti sa nalazom i mišljenjem vještaka B. D.

S druge strane, vještak B. D. je na glavnom pretersu pred prvostepenim sudom izjavio da bi njegov nalaz uveliko bio drugačiji da mu je naloženo da vještači proizvodnju koja je izvršena nakon februara 1999. godine. S obzirom na navedeno, nije moguće iz obrazloženja presude utvrditi kojim se razlozima prvostepeni sud rukovodio kada je zauzeo stav da ne prihvata nalaz Finansijske policije.

Isto tako, i u slučaju neprihvatanja nalaza vještaka finansijske struke A. R., sud nije naveo odlučne činjenice zbog kojih nije prihvatio nalaz pomenutog vještaka.

Kada je poklonio vjeru nalazu i mišljenju vještaka D. Š., a nije poklonio vjeru nalazu i mišljenju vještaka A. R., prvostepeni sud je morao navesti sve odlučne razloge iz kojih bi se moglo vidjeti zašto je takav stav zauzeo. Kako to nije učinio, prvostepeni sud je na pomenuti način počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, koja je naprijed pomenuta.

Obrazlažući u žalbi zbog čega smatra da je prvostepena presuda zasnovana na pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, branilac M. navodi da optužni akt i prvostepena presuda govore o manjku u proizvodnji pa se stoga postavlja opravdano pitanje gdje je tu odgovornost optužene M. M., koja je obavljala poslove magacinera.

Činjenice utvrđene u postupku pred prvostepenim sudom, na osnovu iskaza svjedoka P. I., Z. Đ., D. G., A. I., J. S., K. M., vještaka D. Š. i materijalne dokumentacije koja se nalazi u krivičnom spisu, po ocjeni branioca M. ukazuju na to da je optužena M. M. obavljala poslove i zadatke na način predviđen aktima preduzeća, postupajući po nalogima pretpostavljenih, te svojim radnjama – činjenjem

ili ne činjenjem nije mogla počinuti krivična djela – zloupotrebe ovlaštenja u privredi i nesavjesno privredno poslovanje.

Dalje, branilac M. navodi da je prvostepeni sud u pobijanoj presudi, primjenjujući materijalno pravo na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, povrijedio krivični zakon na štetu njegove branjenice – optužene M. M., a posebno kada je utvrdio da je ista kao magaciner, u smislu odredbi člana 126 stav 5 Krivičnog zakonika RS, imala svojstvo odgovornog lica.

U prigovoru na odluku o kazni, branilac optužene M. M. navodi, da vrijeme izvršenja djela, raniji život optužene koja do sada nije kažnjavana, činjenice da je samohrana majka jednog djeteta i da je raseljeno lice, opravdavaju da joj se izrekne uslovna osuda za učinjena krivična djela, kojom bi se zasigurno postigla opšta i posebna prevencija.

Optužena M. M., u žalbi koju je ona lično izjavila, u bitnom ističe ono što je i njen branilac, advokat O. M. istakao u izjavljenoj žalbi. Tako navodi da je ona kao magaciner postupala u skladu sa Pravilnikom o sistematizaciji poslova i zadataka, tj. da je vodila svu potrebnu evidenciju o stanju količina alkohola, o njegovom pravilnom uskladištenju i otpremi, a što i predstavlja njen osnovni zadatak. Smatra da je pod tačkom 1. optužnice optužena, odnosno pod tačkom 1. izreke pobijane presude kažnjena, ne zbog toga što po Pravilniku o sistematizaciji poslova i zadataka nije obavljala svoje poslove i vodila potrebnu evidenciju, već zbog toga što izvršiocu u knjigovodstvu nisu vodili potrebnu evidenciju, iako su to bili dužni, s obzirom na opis poslova po sistematizaciji.

Isto tako ističe da je pod tačkom 2. izreke pobijane presude, neopravdano osuđena zbog razlike u pokazateljima između izvještaja proizvodnje i izvještaja iz popisa od 04.02.1999. godine, po prekidu proizvodnje. Kako se ne osjeća krivom za radnje opisane pod tačka 1. i 2. izreke pobijane presude moli da se njena žalba uvaži i pobijana presuda ukine te nakon pravilnog utvrđenja svih bitnih činjenica ona oslobodi od optužbe.

Javno tužilaštvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Javno tužilaštvo BD BiH) je podneskom Kt-188/00 od 31.05.2004. godine dalo odgovor na žalbe branilaca optuženih – advokata T. G., M. G. i O. M., kao i na žalbu optužene M. M., u kom je navelo da su navedene žalbe neosnovane te je predložilo da se iste žalbe kao neosnovane odbiju i prvostepena presuda u cjelosti potvrdi.

Na javnoj sjednici vijeća održanoj kod ovog suda 08.09.2004. godine, advokat T. G. je ostao pri navodima i prijedlogu iz žalbe koju je pismeno izjavio, a u čemu mu se pridružio njegov branjenik - optuženi R. I.; advokat M. G. je ostao pri navodima i prijedlogu iz žalbe koju je pismeno izjavio, a u čemu mu se pridružio i njegov branjenik - optuženi M. K.; advokat O. M. je ostao pri navodima i prijedlogu iz žalbe koju je pismeno izjavio, a u čemu mu se pridružila njegova branjenica – optužena M. M., a osim toga optužena M. M. je ostala i pri navodima i prijedlogu iz žalbe koju je ona pismeno izjavila 25.05.2004. godine.

Šef zamjenika javnog tužioca, Lakić Slavo je ostao pri navodima i prijedlogu iz podneska Javnog tužilaštva BD BiH Kt-188/00 od 31.05.2004. godine, kojim je

Javno tužilaštvo dalo odgovor na žalbe branilaca optuženih – advokata T. G., M. G. i O. M., kao i na žalbu optužene M. M., odnosno predložio je da se navedene žalbe odbiju kao neosnovane i pobijana presuda u cjelosti potvrdi.

Ovaj sud je u smislu člana 306 ZKP-a BD BiH ispitaio prvostepenu presudu u onom dijelu u kom se pobija žalbama branilaca optuženih - advokata T. G., M. G. i O. M., kao i žalbom optužene M. M., pa je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Prvostepeni sud je u obrazloženju presude dao razloge za utvrđenje da je optužena M. M., obavljajući poslove magacinera u ODP P. u B., u smislu odredbi člana 126 stav 5 Krivičnog zakonika RS, imala svojstvo odgovornog lica. Stoga nije opravdana tvrdnja branioca optužene da sud nije dao razloge za utvrđenje navedene važne činjenice, pa slijedstveno tome nije opravdana ni tvrdnja da je zbog navedenog propusta prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297 stav 1 tačka k) ZKP-a BD BiH.

Takođe nije opravdan prigovor branioca optužene M. M. u kom navodi da je prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297 stav 1 tačka k) ZKP-a BD BiH, i time što nije naveo razloge zbog čega nije poklonio vjeru rješenju Finansijske policije od 11.11.1999. godine i zapisniku o izvršenoj kontroli Finansijske policije B. od 16.02.2000. godine, zbog čega nije prihvatio nalaz vještaka finansijske struke A. R. a zbog čega je poklonio vjeru nalazu i mišljenju vještaka D. Š.

Da su navedeni propusti učinjeni od strane prvostepenog suda istima ne bi bila počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka na koju branilac optužene u žalbi ukazuje, nego bi bila dovedena u sumnju tačnost utvrđenog činjeničnog stanja. Međutim, ovaj sud ocjenjuje da je prvostepeni sud dao potpune i jasne razloge pri ocjeni izvedenih dokaza, odnosno dao je razloge zbog čega je neke od dokaza prihvatio kao pouzdane te im poklonio vjeru, a neke od dokaza ocijenio kao nepouzidane te im nije poklonio vjeru.

Što se tiče žalbenog prigovora branioca optuženog R. I. da su pobijanom presudom učinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka, jer presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, isti branilac konkretno ne navodi o kojim to odlučnim činjenicama presuda ne sadrži razloge a niti koje odredbe i kog procesnog zakona su povrijeđene pobijanom presudom.

Ni branilac optuženog M. K. konkretno ne navodi koje odredbe i kog procesnog zakona je povrijedio prvostepeni sud pobijanom presudom, a koje povrede procesnog zakona bi bile bitne.

Ovaj sud ocjenjuje da u postupku donošenja pobijane presude i u pismeno izrađenoj presudi prvostepeni sud nije počinio nijednu od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka propisanih u članu 297 ZKP-a BD BiH. Tvrdnje branilaca optuženih da su učinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka su neosnovane, te ih stoga ovaj sud nije uvažio.

Nisu opravdani žalbeni prigovori branilaca optuženih – advokata T. G., M. G. i O. M., kao ni optužene M. M. da je prvostepeni sud pogrešno ocijenio izvedene

dokaze, odnosno prigovori da je činjenično stanje u pobijanoj presudi pogrešno i nepotpuno utvrđeno.

Činjenično stanje utvrđeno pod tačkama 1. i 2. izreke pobijane presude, koje tereti optužene R. I., M. K. i M. M., te činjenično stanje utvrđeno pod tačkom 3. izreke pobijane presude koje tereti optuženog R. I., rezultat je pravilne ocjene odbrane koju su optuženi i njihovi branioci iznijeli na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom, kao i dokaza izvedenih na glavnom pretresu pred navedenim sudom.

Prvostepeni sud je dao jasne, potpune i logički prihvatljive razloge o tome zašto je ocijenio pouzdanim nalaze i mišljenja vještaka tehnologa D. Š. i vještaka ekonomske struke B. D., te ih kao takve prihvatio, te zašto je ocijenio nepouzdanim nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke A. R. koji nije prihvatio. Sve razloge prvostepenog suda kao opravdane prihvata i ovaj sud. Isto tako, prvostepeni sud je dao pravilnu ocjenu iskaza saslušanih svjedoka kao i pismene dokumentacije koja je cijenjena kao dokaz pred tim sudom, a koja je navedena u obrazloženju pobijane presude, pa sve razloge koje je dao prvostepeni sud u vezi ocjene izvedenih dokaza, kao logične i opravdane prihvata i ovaj sud.

Kako su žalbeni prigovori branilaca optuženih, kao i optužene M. M., u pogledu tvrdnje da je činjenično stanje u pobijanoj presudi pogrešno i nepotpuno utvrđeno, neosnovani to ih ovaj sud nije mogao uvažiti.

Na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud je pravilno primjenio krivični zakon kada je radnje optuženih R. I., M. K. i M. M., koje su činjenično opisane pod tačkom 1. izreke pobijane presude, pravno ocijenio kao krivično djelo - zloupotreba ovlaštenja u privredi iz člana 252 stav 1 tačka 6 Krivičnog zakonika RS, u vezi sa članom 23 istog zakona, te radnje optuženih opisane pod tačkom 2. izreke pobijane presude pravno ocijenio kao krivično djelo – nesavjesno privredno poslovanje iz člana 253 stav 1 Krivičnog zakonika RS, u vezi sa članom 23 istog zakona, i radnje optuženog R. I. opisane pod tačkom 3. izreke pobijane presude pravno ocijenio kao krivično djelo - obmanjivanje kupaca iz člana 272 stav 1 Krivičnog zakonika RS, te kada je pravilno utvrdivši da su optuženi i krivično odgovorni za počinjena krivična djela, iste oglasio krivim te osudio.

Nije opravdana tvrdnja branioca optuženog R. I. da su radnje za koje je pod tačkom 1. izreke pobijane presude oglašeni krivim R. I., dekriminisane donijetim KZ-om BD BiH („Službeni glasnik Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 10/03 od 24.06.2003. godine) te da je sud trebao, uz primjenu odredbi člana 5 stav 2 KZ BD BiH, zbog nepostojanja krivičnog djela, optuženog R. I. za navedene radnje osloboditi od optužbe.

Naime, ovaj sud ocjenjuje da radnje za koje se tereti optuženi R. I. a koje su činjenično opisane pod tačkom 1. izreke pobijane presude, nisu dekriminisane donošenjem KZ-a BD BiH 24.06.2003. godine, koji je stupio na snagu i primjenjuje se na teritoriji Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine od 01.07.2003. godine. I po odredbama tog zakona navedene radnje optuženog su kažnjive i one imaju sva bitna obilježja zloupotrebe položaja ili ovlasti iz člana 377 stav 1 KZ BD BiH, za koje je propisana kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina, dakle propisana ista mjera kazne zatvora kao i za krivično djelo zloupotrebe ovlaštenja u privredi iz člana 252

stav 1 tačka 6 Krivičnog zakonika RS. Stoga je pravilno prvostepeni sud, na radnje optuženog R. I., opisane pod tačkom 1. izreke pobijane presude primjenio krivični zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela, a u skladu sa odredbama člana 4 stav 1 Krivičnog zakonika RS („Službeni glasnik RS“, broj 22 od 31.07.2000. godine), odnosno odredbama člana 5 stav 1 KZ BD BiH („Službeni glasnik Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 10/03 od 24.06.2003. godine).

Kako KZ BD BiH, u odnosu na Krivični zakonik RS, nije blaži za počinioca krivičnog djela – optuženog R. I., nego je šta više Krivični zakonik RS povoljniji za optuženog ako se imaju u vidu odredbe koje se odnose na ublažavanje kazne, iz svega navedenog proizilazi da je neosnovan prigovor branioca optuženog R. I. da je u pogledu radnji opisanih pod tačkom 1. izreke pobijane presude, za koje je R. I. oglašen krivim i kažnjen, povrijeđen zakon na štetu optuženog R. I.

Isto tako nije argumentovan prigovor navedenog branioca da je na štetu njegovog branjenika R. I. povrijeđen krivični zakon kada je prvostepeni sud optuženog R. I. oglasio krivim i osudio za radnje opisane pod tačkom 2. izreke pobijane presude, koji imaju sva bitna obilježja krivičnog djela nesavjesnog privrednog poslovanja iz člana 253 stav 1 a u vezi sa članom 23 Krivičnog zakonika RS, kao i za radnje opisane pod tačkom 3. izreke pobijane presude koje imaju sva bitna obilježja krivičnog djela - obmanjivanje kupaca iz člana 272 stav 1 Krivičnog zakonika RS.

Pravilno je prvostepeni sud pri utvrđivanju činjeničnog stanja ocijenio da su optuženi u smislu odredbi člana 126 stav 5 Krivičnog zakonika RS bili odgovorna lica vezano za upravljanje imovinom kao i čuvanja imovine koja im je bila povjerena u ODP P. – B., te da su kao odgovorna lica počinili krivična djela za koja su pobijanom presudom oglašeni krivim i kažnjeni. Tvrdnja branilaca optuženih da je prvostepeni sud pogrešno utvrdio navedenu činjenicu da su optuženi bili odgovorna lica, te da je pobijanom presudom povrijedio krivični zakon na štetu optuženih, je bez ikakvog osnova.

Ispitujući odluku o krivično-pravnoj sankciji, u vezi žalbenih prigovora branilaca optuženih – advokata T. G., M. G. i O. M., te shodno odredbama člana 308 ZKP-a BD BiH u vezi izjavljene žalbe optužene M. M., ovaj sud je ocijenio da su žalbeni prigovori osnovani, odnosno da su optuženim izrečene prestroge kazne za učinjena krivična djela.

Činjenice, koje je kao olakšavajuće okolnosti prvostepeni sud utvrdio na strani optuženog R. I. (da je porodična osoba, da je od vremena izvršenja krivičnih djela pa do presuđenja pred prvostepenim sudom protekao znatan vremenski period, te da se oštećeni ODP P. nije pridružio krivičnom gonjenju protiv optuženog R. I.), po ocjeni ovog suda, u svom ukupnom dejstvu imaju značaj osobito olakšavajuće okolnosti po optuženog, koja je razlog da se uz primjenu odredbi o ublažavanju kazne (odredbe člana 39 tačka 2 i 40 stav 1 tačka 4 Krivičnog zakonika RS) optuženom R. I. za krivično djelo - zloupotreba ovlaštenja u privredi iz člana 252 stav 1 tačka 6 a u vezi sa članom 23 Krivičnog zakonika RS, ublaži kazna zatvora, to jest da se istom utvrdi kazna zatvora ispod šest mjeseci, koja je kao poseban minimum u Krivičnom zakoniku RS propisana za predmetno krivično djelo.

Imajući u vidu navedeno, ovaj sud je djelimično uvažio žalbu branioca R. I., te je u odnosu na istog preinačio kaznu za navedeno krivično djelo, tako što mu je primjenjujući pomenute odredbe o ublažavanju kazne, utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 3 mjeseca, smatrajući da je tako ublažena kazna zatvora adekvatna konkretnoj težini učinjenog krivičnog djela i stepenu krivične odgovornosti njegovog počinioca – optuženog R. I. i ista je dovoljna za postizanje propisane svrhe kažnjavanja.

Isto tako, ako se imaju u vidu olakšavajuće okolnosti koje je prvostepeni sud utvrdio na strani optuženog M. K. (a to su činjenice da je porodična osoba, da je od momenta izvršenja krivičnog djela pa do presuđenja protekao duži vremenski period, da se oštećeno ODP P. iz B. nije pridružilo krivičnom gonjenju protiv optuženog M. K., da isti do sada nije osuđivan) koje okolnosti mu je prvostepeni sud u njihovom ukupnom dejstvu cijenio osobito olakšavajućom okolnošću koja je bila razlog za ublažavanje kazne, te ako se imaju u vidu još i činjenice koje branilac optuženog ističe u žalbi, a to su: da je optuženi starosti 67 godina, da je završio radni vijek i sada se nalazi u penziji, te da je slabog zdravstvenog stanja, onda je objektivno bilo mjesta da prvostepeni sud u većoj mjeri ide sa ublažavanjem kazne zatvora optuženom M. K. za krivično djelo zloupotrebe ovlaštenja u privredi iz člana 252 stav 1 tačka 6 a u vezi sa članom 23 Krivičnog zakonika RS, to jest da mu utvrdi manju mjeru kazne zatvora od one koju mu je utvrdio prvostepenom presudom. Zbog toga je ovaj sud djelimično uvažio žalbu branioca optuženog M. K. te je preinačio kaznu istom za navedeno krivično djelo i to tako što mu je, primjenjujući odredbe o ublažavanju kazne kao i prvostepeni sud, za pomenuto krivično djelo utvrdio kaznu zatvora u trajanju od dva mjeseca, koja je po ocjeni ovog suda adekvatna konkretnoj težini navedenog krivičnog djela i stepenu krivične odgovornosti njegovog počinioca.

Imajući u vidu činjenicu da je prvostepeni sud na strani optužene M. M. utvrdio iste olakšavajuće okolnosti koje je utvrdio i na strani optuženog M. K., koje je u njihovom skupnom dejstvu ocijenio osobito olakšavajućom okolnošću koja je bila razlogom da je taj sud ublažio kaznu zatvora optuženoj M. M. za krivično djelo zloupotrebe ovlaštenja u privredi iz člana 252 stav 1 tačka 6 a u vezi sa članom 23 Krivičnog zakonika RS, ispod posebnog zakonskog minimuma koji je propisan za predmetno krivično djelo, te ako se imaju u vidu još i činjenice koje branilac optužene navodi u žalbi, a to su: da je ista samohrana majka jednog djeteta i da je raseljeno lice, onda je realno bilo da prvostepeni sud u većoj mjeri ide sa ublažavanjem kazne zatvora optuženoj za navedeno krivično djelo, u odnosu na ublažavanje koje učinio prvostepenom presudom. Zbog toga je ovaj sud djelimično uvažio žalbu branioca optužene M. M., a i u vezi žalbe same optužene je preinačio kaznu za navedeno krivično djelo i to tako što je istoj, primjenjujući odredbe o ublažavanju kazne kao i prvostepeni sud, utvrdio kaznu zatvora u trajanju od dva mjeseca, koja po ocjeni ovog suda odgovara konkretnoj težini učinjenog krivičnog djela i stepenu krivične odgovornosti optužene M. M.

Imajući u vidu činjenice da je za krivično djelo - nesavjesno privredno poslovanje iz člana 253 stav 1 Krivičnog zakonika RS propisano da će se učinilac navedenog krivičnog djela kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine, te imajući u vidu brojnost i značaj olakšavajućih okolnosti utvrđenih na strani optuženih, kao i konkretnu težinu učinjenog krivičnog djela i stepen krivične odgovornosti počinitelaca navedenog krivičnog djela, ovaj sud ocjenjuje da je u konkretnom slučaju,

radi postizanja svrhe kažnjavanja, opravdanije izreći novčane kazne optuženim za navedeno krivično djelo, u odnosu na zatvorske kazne, pa je stoga djelimično uvažavajući žalbene prigovore branilaca optuženih kao i žalbu M. M., optuženim za navedeno krivično djelo utvrdio novčane kazne, i to R. I., u iznosu od 3.000,00 KM, a optuženim M. K. i M. M., u iznosu od po 2.000,00 KM, a pri odmjeravanju novčanih kazni sud je vodio računa i o imovnom stanju optuženih.

Imajući u vidu činjenicu da je za krivično djelo – obmanjivanje kupaca iz člana 272 stav 1 Krivičnog zakonika RS propisano da će se učinilac navedenog krivičnog djela kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine, te imajući u vidu brojnost i značaj olakšavajućih okolnosti na strani optuženog R. I., ovaj sud ocjenjuje da je radi postizanja svrhe kažnjavanja opravdanije optuženom R. I., za navedeno krivično djelo izreći novčanu kaznu, u odnosu na kaznu zatvora, te je ovaj sud djelimično uvažavajući žalbu branioca optuženog R. I. preinačio prvostepenu odluku o kazni tako da je optuženom R. I. za navedeno krivično djelo utvrdio novčanu kaznu u iznosu od 3.000,00 KM, a pri odmjeravanju navedene novčane kazne sud je vodio računa i o imovnom stanju optuženog R. I.

Nakon utvrđivanja pojedinačnih kazni optuženim za učinjena krivična djela, ovaj sud je optužene, primjenjujući odredbe člana 43 Krivičnog zakonika RS (koje se odnose na sticanje krivičnih djela) za navedena krivična djela, osudio na jedinstvene kazne, i to: optuženog R. I., na kaznu zatvora u trajanju od 3 mjeseca i jedinstvenu novčanu kaznu u iznosu od 6.000,00 KM; optuženog M. K., na kaznu zatvora u trajanju od 2 mjeseca i novčanu kaznu u iznosu od 2.000,00 KM, i optuženu M. M., na kaznu zatvora u trajanju od 2 mjeseca i novčanu kaznu u iznosu od 2.000,00 KM, ocjenjujući da će se tim kaznama postići svrha kažnjavanja propisana u članu 31 Krivičnog zakonika RS.

Imajući u vidu prirodu i konkretnu težinu učinjenih krivičnih djela, te ličnost počinitelaca - optuženih M. K. i M. M., ovaj sud ocjenjuje da nije opravdano da se istima izrekne uslovna osuda za učinjena krivična djela, a kako su to u žalbi predložili njihovi branioci, jer se svrha kažnjavanja ne bi u konkretnom slučaju mogla postići upozorenjem uz prijetnju kaznom (uslovnom osudom).

Kako su žalbe branilaca optuženih R. I., M. K. i M. M., kao i optužene M. M. djelimično opravdane u pogledu prigovora na kaznu koja je optuženim, za učinjena krivična djela izrečena prvostepenom presudom, to je ovaj sud djelimično uvažavajući navedene žalbe, preinačio prvostepenu presudu u odluci o krivično-pravnoj sankciji donoseći presudu kao u izreci, a na osnovu člana 314 stav 1 Zakona o krivičnom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

ZAPISNIČAR

Tanja Šakić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Dragana Tešić